

06 mrt 2023 -12:13

Nieuw verdrag beschermt biodiversiteit op volle zee

Van 20 februari tot en met deze ochtend vonden in New York de allerlaatste BBNJ-onderhandelingen plaats, die als doel hebben een internationaal verdrag aan te nemen voor de bescherming van de biodiversiteit op hoge zee. De overeenkomst werd bereikt na 17 jaar van intense discussies en onderhandelingen bij de Verenigde Naties. België speelde een actieve rol in het uitwerken en finaliseren van dit verdrag. Het zal nu onder andere mogelijk worden om natuurgebieden op volle zee – buiten de territoriale wateren – te creëren.

Het nieuwe verdrag is van het grootste belang voor België, aangezien ons land als stichter van de Blue Leaders in 2019 een sterke voorstander is van de bescherming van de oceaan en het behoud van haar rijkdommen. De aanneming van de doelstelling om 30% van de oceaan te beschermen tegen 2030 tijdens de COP Biodiversiteit in Montreal in december vorig jaar was een eerste belangrijke stap. Het afsluiten van dit nieuwe Verdrag voor de Bescherming van Biodiversiteit op Volle Zee (BBNJ – Biodiversity Beyond National Jurisdiction) is de tweede en laatste stap vooraleer men effectief kan beschermen.

Het belang van de oceaan

De oceaan is van cruciaal belang voor het behoud van het leven op aarde. Ze is de bron van voedsel en energie voor miljoenen mensen, regelt het klimaat en zorgt voor zuurstof. Helaas wordt de oceaan bedreigd door vervuiling, overbevissing, klimaatverandering en andere menselijke activiteiten.

Opmerkelijk detail: de blauwe hemel die je op wolkeloze dagen ziet, is er dankzij de weerspiegeling van de zon in een gezonde oceaan.

Het beschermen van onze oceaan is daarom essentieel voor de toekomst van de planeet. Eén van de belangrijkste redenen is de unieke rol die de oceaan speelt in de strijd tegen klimaatverandering. Zo absorbeert ze ongeveer een derde van de CO₂ die door menselijke activiteiten in de atmosfeer wordt uitgestoten. Dit helpt om de opwarming van de aarde te verminderen en het klimaat te stabiliseren.

Het belang van natuurreservaten op volle zee

Het nieuwe BBNJ-verdrag moest er komen om natuurgebieden op volle zee te creëren. Iets wat tot nog toe op volle zee niet kon. 70% van het aardoppervlak bestaat uit water waarvan 3/4 volle zee is die op dit moment op geen enkele manier volledig door de internationale gemeenschap kon beschermd worden.

Dankzij dit verdrag is de tweede en laatste stap gezet om 30% van de volle zee tegen 2030 om te vormen tot natuurgebieden op volle zee. Natuurgebieden op volle zee zijn gebieden waarin menselijke activiteiten zeer strikt geregeld worden: duurzame scheepvaart, wetenschappelijk

onderzoek met respect voor de natuur, duurzaam watertoerisme, geen ongebreidelde visserij.

De wetenschap is het erover eens dat minstens 30% beschermd moet worden met de inrichting van natuurgebieden op volle zee om een weerbare oceaan te hebben die impact heeft op de klimaatverandering. Met 30% bereik je het tipping point (keerpunt) om ook de andere 70% leefbaar te houden.

Naast de natuurgebieden op volle zee spreekt het Verdrag ook over de toegang tot mariene genetische bronnen en de eerlijke verdeling van de voordelen die daaruit voortvloeien, milieu-effectbeoordelingen van activiteiten op hoge zee, capaciteitsopbouw en de overdracht van mariene technologie. Het verdrag zal, net als het klimaatverdrag, ook een COP 'Conference of the Parties' organiseren.

Rol van België

Ons land heeft zich actief ingezet voor het succes van de BBNJ-onderhandelingen, onder meer door actieve deelname aan het proces en via bilaterale contacten met andere landen. Twee experts van de dienst Marien Milieu van de FOD Volksgezondheid woonden de onderhandelingen bij. Het belang van het finaliseren van het BBNJ-verdrag werd ook onderstreept tijdens het Blue Leaders event in Panama de voorbije week parallel met de Our Ocean Conferentie, waar minister van Noordzee Vincent Van Quickenborne samen met Panama gastheer van was. De Our Ocean Conference 2023 van 2-3 maart was een topconferentie op hoog niveau over de oceaan die georganiseerd werd in Panama. Beleidsmakers uit de hele wereld hebben er opgeroepen tot de afronding van het BBNJ-verdrag.

De oproep op hoog niveau werd kracht bijgezet door de aankondiging van meer dan 100 miljoen dollar aan financiering ter ondersteuning van de ratificatie en uitvoering van het verdrag. De financieringsbelofte werd mogelijk gemaakt door private en publieke filantropische instellingen zoals Bloomberg Philanthropies, de Global Environment Facility (GEF), Oceans5 en anderen. Ook de Europese Commissie heeft 40 miljoen euro toegezegd voor het BBNJ-verdrag. Daarnaast voorziet de Commissie 816 miljoen euro voor oceaanonderzoek.

Als Blue Leader zal België haar gewicht in de schaal werpen om snel het eerste natuurgebied op volle zee te kunnen vastleggen.

België kandidaat voor secretariaat in Brussel

Net zoals dat voor andere internationale conventies het geval is, zal er voor BBNJ ook een secretariaat opgericht worden. Dat zal een apart secretariaat zijn, dus niet onder de VN-koepel in New York. Dat is belangrijk om het nieuwe Verdrag slagkracht te geven. Er zal immers een belangrijke lobby zijn tegen het vastleggen van natuurgebieden op volle zee. Een apart secretariaat kan dan een echte vuist maken met een apart budget. België, een van de stichters van de Blue Leaders, stelt zich kandidaat om dat belangrijke secretariaat in Brussel in te richten. Dit ligt niet alleen in lijn van het engagement

van ons land van de voorbije jaren, maar zou ook het internationaal marien aanzien van België aanzienlijk verhogen.

Vincent Van Quickenborne, minister van Noordzee: *“Dit is een historisch verdrag. Een cruciale stap voor al wie om de oceaan geeft. Het BBNJ-verdrag voor de oceaan is wat het Parijs-akkoord van 2015 is voor het klimaat. Na meer dan 17 jaar onderhandelen, kunnen we nu eindelijk natuurgebieden op volle zee creëren. Immers, 70% van de aarde bestaat uit water waarvan 3/4 volle zee is. Die volle zee is van cruciaal belang voor het behoud van het leven op aarde. Ze is de bron van voedsel en energie voor miljoenen mensen, regelt het klimaat en zorgt voor zuurstof. Helaas wordt de oceaan bedreigd door vervuiling, overbevissing, klimaatverandering en andere menselijke activiteiten. Met de inrichting van natuurgebieden op volle zee zal dit nu veranderen.”*

Zakia Khattabi, Minister van Klimaat, Leefmilieu, Duurzame Ontwikkeling en Green Deal: *“Ik ben ontzettend verheugd dat er na jarenlange onderhandelingen eindelijk een wereldwijd akkoord is. Hiermee zullen we samen de biodiversiteit en de unieke en fragiele ecosystemen in de oceanen beschermen. Net als het globale biodiversiteitsakkoord dat enkele maanden geleden werd gesloten op COP 15 in Montreal, is dit nieuwe verdrag een echte gamechanger voor de wereldwijde bescherming van de oceanen. De bescherming ervan is immers urgent. Zij herbergen een gigantische biodiversiteit, spelen een cruciale rol als klimaatregulator, zijn een grote zuurstofbron en schenken voeding aan miljoenen mensen.”*

Zakia Khattabi, minister van Klimaat, Leefmilieu, Duurzame Ontwikkeling en Green Deal
Finance Tower
Kruidtuinlaan 50 - 5de verdieping
1000 Brussel
België
+32 2 220 20 11
<https://khattabi.belgium.be>
info@Khattabi.fed.be

Adrien Volant
Woordvoerder
+32 497 82 39 56
adrien.volant@khattabi.fed.be